

HAVO

SENECA

waardenlogboek

Vernieuwde opdrachten bij 4e editie havo

Seneca

MAATSCHAPPIJLEER

HAVO

VERNIEUWDE OPDRACHTEN WAARDENLOGBOEK

Hoofdstuk 1

Maatschappelijk geluk

§ 1.1 Welke waarden vind jij belangrijk?

Hier zie je een lijst met waarden.

- 1) Welke waarden vind jij het belangrijkste? Kies er drie uit en leg per waarde in 3 tot 5 regels uit waarom je die belangrijk vindt.
- 2) Noem twee waarden die jij niet wilt voor de samenleving. Leg weer in 3 tot 5 regels uit waarom.
- 3) Welke waarde snap je niet? Schrijf die op en zoek op wat die waarde betekent.
  - bestaanszekerheid
  - democratie
  - daadkracht
  - dierenwelzijn
  - diversiteit
  - economische vrijheid
  - eigen verantwoordelijkheid
  - ethische vrijheid
  - eenheid
  - eer
  - eerlijkheid
  - gedeelde verantwoordelijkheid
  - gelijkheid
  - gelijkwaardigheid
  - geloof
  - hebzucht
  - hulpvaardigheid
  - inspraak
  - kiesrecht
  - mensenrechten
  - milieu
  - naastenliefde
  - ongelijkheid
  - orde
  - pluriformiteit
  - privacy
  - rechtvaardigheid
  - respect
  - solidariteit
  - stabiliteit
  - tolerantie
  - trouw
  - veiligheid
  - uniformiteit
  - vernietiging
  - vertrouwen
  - vrede
  - vriendschap
  - vrijheid van godsdienst
  - vrijheid van meningsuiting
  - vrijheid van ondernemen
  - vrijheid voor het individu
  - welzijn

§ 1.2 – Dilemma's voor jou

Bij waardenlogboek § 1.1 heb je nagedacht over welke waarden jij belangrijk vindt. Soms kom je in een situatie waarin je moet kiezen tussen twee waarden of belangen die niet samengaan, oftewel een dilemma. In zo'n situatie kan het lastig zijn voor welke waarde je moet kiezen. Als voorbeeld staat in het boek een dilemma van een oma en hieronder een dilemma van een jongere.

Stel je hebt een bijbaantje als vakkenvuller en je afdelingsleider vraagt of jij vanmiddag de tijd hebt om te komen werken. Eigenlijk wil je best graag werken en wat bijverdienen zodat je met je geld iets moois kunt kopen. Tegelijkertijd vragen je vrienden of je zin hebt om vanmiddag af te spreken. Je staat voor een keuze of je gaat werken en verdient wat bij (belang = geld) of je spreekt af met je vrienden (belang = vrije tijd). Dit is een voorbeeld van een belangendilemma; je moet kiezen tussen twee belangen die je allebei wilt.

Beschrijf nu drie dilemma's uit je eigen leven. Bij je drie dilemma's moet minimaal één keer een waarde zijn. Schrijf het als volgt op:

- 1) Beschrijf het dilemma.
- 2) Benoem welke waarden of belangen niet samen kunnen gaan.
- 3) Leg uit waarom het voor jou een dilemma is.
- 4) Geef aan welke waarde of belang je gekozen hebt en waarom.

§ 1.3 – Botsingen in het nieuws

Kijk op een nieuwssite (bijv. nos.nl of nu.nl) voor het nieuws en zoek een actuele botsing. Doe dan dit:

- 1) Beschrijf kort deze botsing en maak er een AWB-schema van.
- 2) Geef tot slot aan met welke van de twee actoren jij het eens bent en waarom.

§ 1.4 – Welke groep past bij jou?

Je hebt gelezen over het maatschappelijk middenveld. Zoek een actiegroep of vereniging die jou aanspreekt en leg uit waarom. Waar komen ze voor op? Komt dit ook overeen met de waarden (uit waardenlogboek § 1.1) die jij belangrijk vindt? Schrijf in ongeveer 10 regels op waarom jij voor deze actor gekozen hebt.

§ 1.5 – Botsingenladder in het nieuws

Kijk op een nieuwssite (bijv. nos.nl of nu.nl) voor het nieuws en zoek twee actuele botsingen die op verschillende plaatsen op de botsingenladder staan.

Doe dan dit:

- 1) Beschrijf kort beide botsingen en maak er een AWB-schema van.
- 2) Geef bij beide botsingen aan op welke plek op de botsingenladder die staat. Licht kort toe waarom je de botsing daar plaatst.